בְּתוֹךְ הַנַּחַל

דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים, מְעִירִים וּמְחַזְּקִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר **בְּתוֹךְ הַנַּחַל** נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה נִמְצָאִים, וּמִתּוֹךְ נַחַל קָדוֹשׁ זֶה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נְפָשׁוֹת עַם יִשְׂרָאֵל הַצְּמֵאִים, שֶׁנִּשְׁמְעוּ עַל־יְדֵי הָאִי״שׁ אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה, כְּבוֹד קְדֻשַּׁת מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ, עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, חִיּוּת נַפְשֵׁנוּ, רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב הָרַה״ג רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיט״א

פרשת תו״מ – ״סדרי טהרה״ תשפ״ג [פנימי, בלתי מוגה]

ליל שבת קודש

בליל שבת קודש פרשת תזריע מצורע, דיבר מו״ר שליט״א דיבורים נוראים ונפלאים מלימודי הפרשה בדברי הפסוק ״אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים״

פתח ואמר מו״ר שליט״א: שבת קודש פרשיות תזריע מצורע, כשהן מחוברות יחד נקראות ״סדרי טהרה״, ועתה הוא ראש חודש איר, ששורה קדושה כפולה ומכופלת, כי על שבת וראש חודש כתיב (יחזקאל מו, א) **״כֹּה אָמַר ה׳ אֱלֹקִים שַׁעַר הֶחָצֵר הַפְּנִימִית הַפֹּנֶה קָדִים יִהְיֶה סָגוּר שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יִפָּתֵחַ וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ יִפָּתֵחַ״**, כי יש שערים שנפתחים רק בשבת וראש חדש, שהם זמנים מיוחדים מימים רגילין, כי אז יש לאדם יותר ישוב הדעת, וכמו שאומר רבינו ז״ל (ספר המידות, אות לימוד, סעיף סה): **מִי שֶׁאֵין יָכוֹל לִלְמֹד, כִּי אֵין לוֹ פְּנַאי וְלוֹמֵד בְּשַׁבָּת וְרָ״ח, בָּזֶה הוּא מעציר אֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה; כִּי** פעמים שאין לאדם כ״כ פנאי וישוב הדעת בימות החול, כי אז טרוד בכל מיני חשבונות שצריך לשלם, טרוד על המחיה ועל הכלכלה, אבל כשמגיע שבת וראש חודש, אזי הזמן יותר פנוי ומיושב, ויכול ללמוד, ובזה זוכה **״להעציר את רוח הטומאה״**, ובוודאי שהעניין מתעצם כששבת וראש חודש הם ביחד, שאז הקדושה היא כפולה, ובוודאי הוא זמן נפלא ומיוחד מאד.

והנה כאמור, פרשתנו מכונה **״סדרי טהרה״**, כי הן ב׳ פרשיות המחוברות יחדיו – תזריע ומצורע, ורגילין בעולם לכותבן בר״ת תו״מ, ענין של תמימות – **׳תום׳**, כי אדם מוכרח לקנות לעצמו

את מידת התמימות, ולהשליך מעליו כל מיני חשבונות והשכלות שונות ומשונות, ועל ידי שזוכה להשליך מוחו הפגום, וזוכה לתמימות אמת, בזה מקבל **סדר** של **טהרה** אמיתית.

כי הנה בפרשתנו מובאות כל הלכות טהרת המצורע מטומאת הנגעים, ובוודאי שהוא לימוד חי לכל אחד ואחד לכל משך ימי חייו, איך יזכה לטהר עצמו מהנגעים הטמאים, ולזכות לטהרה עליונה.

'נגע' הוא לשון של 'נְגִיעוּת' עצמית של האדם, דהיינו כנ"ל שהוא מלא בכל מיני חכמות וחשבונות שונות, ויש לו נגיעה עצמית בכל דבר, כלומר שעושה חשבון על כל שעל "האם מה שאעשה עכשיו יתן לי כבוד, כסף" או שאר תאוותיו, והוא לא מפרגן לשני במאומה, אלא הוא חי רק את עצמו, שזה ענין של גאוה וישות, שאדם לא יודע להתחלק עם האחר, אלא חושב רק על עצמו, וזה מה שגורם לו את כל הסבל בחייו, ומזה נובע חוסר בשלום בית, **כי היסוד של שלום בית הוא נתינה וחשיבה על האחר - על האשה ועל הילדים, ולא שאדם חושב ח"ו רק על עצמו.**

והעבודה של האדם היא לעקור מעצמו את הנגעים הללו, ולזכות עי"ז לעונג אמיתי בחייו, כלשון ספר יצירה: **אין למעלה מענג ואין למטה מנגע** - נגע זה הדבר הכי גרוע רח"ל, היינו שאדם נגוע בנגיעות עצמו, והוא לא מפרגן לאחר כלל, וזה מונע ממנו את כל העונג בחייו, שאין למעלה מזה.

וכשאדם זוכה להתקרב אל הצדיק, הצדיק פותח את עיניו שיראה מהו אושר החיים, מגלה לו את הגן עדן שיש בזה העולם, שזהו 'עֵנֶג' - ע'ין ג'ן', הצדיק פותח לך את העין שתראה את הגן הנפלא, אך כשאין עינו של אדם נמצאת בראש, אלא בסוף, דהיינו שלא עושה ממנה העיקר, אלא מזניח זאת, מזה נעשה 'נגע', כי עיניך נשואות רק לעצמך, ולא אכפת מהשני כלל.

וזהו: **"אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים"; "אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ"** זה סובב והולך על אותו אדם הנ"ל שהוא **"בעור בשרו"** העצמי, היינו ששקוע רק בעצמו, בצרכיו ובנגעיו, וזהו הגורם לו את

הנגע הטמא, שהוא שקוע "בעורו", שזהו ההפך מ"אורו".

כי הנה איתא בדברי חכמינו הקדושים (ב"ר כ, יב) על הפסוק (בראשית ג, כא) **וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם** - **בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר מָצְאוּ כָּתוּב כָּתְנוֹת אוֹר**; כי ההפך מ'עור' הוא 'אור', וכמו שאומר רביז"ל (ליקו"מ ח"א סי' כ"ב), שיש ענין שהגוף מאיר באור הנשמה, והוא גוף צח ואור עד שמודיע לנשמה השגות, בחי' (איוב יט כו) "וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹקַּ", ע"ש; וזה ענין שעור הגוף הופך לאור נערב ונפלא, ואשרי הזוכה לזה!

אך פה מדובר מאדם שלא זכה לזה, והוא עדיין "**בעור בשרו**", 'עור' זה אותיות 'עִוֵּר', כי זו כל מהות הנגע - שנסתם מהאדם האור הזה, כלשון הזוהר הקדש על המצורע: "**סגירו דנהורא עילאה**" - סגור ממנו האור העליון, וממילא מתקיים בו "**בעור בשרו**" - **בְּעִוֵּר נמצא בשרו**, רח"ל, כי לא זכה לאור הנפלא הנ"ל.

ממשיך הפסוק: "שְׂאֵת" - לשון של הרמה והגבהה, היינו שהוא מרגיש עצמו מנושא מעל כולם, כי כנ"ל זו כל טומאתו, שהוא לא זוכה לביטול ושפלות, לפרגן לאחרים, אלא הוא בתוך עצמו, ושב רק על עצמו, והוא חתיכה של ישות ומרגיש ב"שאת" - נושא עצמו מעל כולם.

"**אוֹ סַפַּחַת**" - חיסרון נוסף שיש באותו אדם, שהוא מרגיש עצמו 'ספחת', מה הכוונה? רביז"ל אומר, שיש מצבים שאדם משפיל עצמו לכאורה, אך באמת זו זו תכלית הגאווה והישות, כי יש כאלו שמרגישים חוסר כבוד והערכה וכו', אזי לוקחים עצמם אל הפינה, ומרגישים מרוחקים וכו', ונדמה שמשפילים את עצמם, אך באמת זו גאווה טמונה, כי **מה אתה מדמה עצמך לכזה מושפל? הלא יש לך נשמה קדושה! אתה מחפש שיכבדו אותך? הלא אתה יהודי עם נשמה טהורה, וזה הכבוד הכי גדול שיש! אתה צריך להיות גאה עם זה!**

יש החותמים עצמם לפני שמם: הק', ופירושו 'הקטן', והנה אמנם היו הרבה צדיקים קדושים חתמו עצמם כן, והיום רבים מרבים לחתום כן את שמם, ומכאן תמיהה גדולה ישנה: **מי אמר לך שאתה 'גדול' שאתה צריך להכריז שאתה 'קטן'?...** ולכן הרבה צדיקים ג"כ חתמו שמם ללא כל מיני כינויים כאלה, כי אדם צריך לשמור

שלא יפול לאיזו קטנות בדעתו, אלא ילך בגאון בקדושתו.

היו צדיקים קדושי עליון שזכו באמת לביטול הזה, וחתמו עצמם עם תארים כאלה, כי זכו לקנות זאת ממש בנפשם, וכמו שמסופר על בעל ההילולא של היום - שבת קודש ב׳ דר״ח אייר - **הרה״ק ר׳ מנחם מענדל מוויטעבסק זי״ע**, שהיה חותם שמו **״השפל באמת״**, כי אצלו באמת היתה מידה זו בתכלית השלימות ממש.

ומדה זו התעצמה ביותר בעת שזכה לעלות לא״י אחר הסתלקות רבו הקדוש המגיד ממעזריטש זי״ע, וכדאיתא בפירוש בדברי רביז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ קנה) שבארץ ישראל זוכין למידה הענווה בתכלית השלימות.

ובזה מסופר על הרה״ק ר׳ מנחם מענדל זי״ע, שבעודו בחו״ל, היה מנהגו בעל ער״ש לצאת אל הנהר ולומר ״מענדל צריך דגים לשבת!״ ותכף ומיד יצאו כמה דגים בזריזות ושלחו עצמם לפניו, כדי לזכות לעלות על שולחנו של הצדיק בשבת קודש.

והנה, אחר עלותו ארצה, השתקע באזורינו - עיה״ק טבריה ת״ו [ועד עתה עומד בית מדרשו - סמוך לים כנרת, ושם מקום תפילתם של חסידי קרלין], ובהגיע ער״ש, שלח את שמשו אל הכנרת שיעמוד על שפת הים ויכריז שר׳ מענדל צריך דגים על שבת, אך השמש חזר בידיים ריקניות, באמרו שאין קול ואין עונה...

פליאתו של ר׳ מענדל היתה גדולה, ובפרט שכידוע הכנרת מלאה בדגים, והחליט בעצמו לילך...

הגיע ר׳ מענדל לשפת הים, והכריז: ״מענדל צריך דגים על שבת!״ ולפתע יצא דג גדול מאד מן הים בכח עצום לכיוון ר׳ מענדל, והתיז מים רבים עד שנרטב כולו מכף רגל עד ראש... ולמד מזה ר׳ מענדל שעתה בארץ ישראל הוא מגיע לדרגת שפלות הרבה יותר גדולה ממה שהיה לו עד עתה, ולכן כך נרטב ע״י הדג...

וזו מעלת הצדיקים, שזוכים לשפלות אמיתית, אך בד בבד מלמדים אותנו את הלימוד הנפלא שלא יהא אדם שפל בעיני עצמו עד שיהיה בבחינת **״ספחת״** - לשון של ספיח, היינו שבא מן הצד ולא מעורב בין הבריות, כי הגם שחושב שהוא שפל, אבל זוהי

תכלית גאוותו הטמונה בקרבו, וכנ"ל.

ממשיך הפסוק: "**אוֹ בַּהֶרֶת**" - זה סובב והולך על ענין ריבוי אור שיש לפעמים אצל האדם, שהאור מאיר לו באופן **בהיר** מאד [לשון של "**בהרת**"], וצריך לשמור מאד מאד לצמצם את עצמו, וכדאיתא בדברי רביז"ל, שלא יהיה בחינה של "פן יהרסו" ח"ו, שאדם כבר רוצה להשיג את הכל והוא מתלהב מאד וכו', צריך לדעת איך לצמצם את האור; זהו דבר נוסף שצריך אותו אדם לתקן בעצמו.

ממשיך הפסוק לכפול הדבר שעמו התחיל: "**וְהָיָה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת**" - כי כשהוא "**בעור בשרו**", 'בעור' ולא 'באור', והוא ממש עמו 'עִוֵּר' רח"ל, שלא זוכה להביט עם ע"ינו על ג'ן' העדן, אזי זה "**לנגע צרעת**" השוכנת בקרבו, ומהי עצתו?

על זה מסיים הפסוק: "**וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים**" - התקרבות אל הצדיק! ע"י שיזכה להתקרב אל הצדיק, הצדיק יחדיר בו דעת דקדושה, יתן בו שכל אמיתי איך יזכה להינצל מה'נגע' הטמא שהוא טמון בו, ולזכות ל'ענג' נצחי.

ולא כתיב "**ויבוא אל אהרן הכהן**", אלא "**וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן**" - 'והובא' לשון נפעל, היינו ע"י אחרים, זה סובב והולך על חברים אמיתיים וטובים, חברים מקשיבים שיש אצל הצדיק, שהם סוחבים את אותו אדם: **תבוא, תבוא! מה תפסיד?... תחבר עצמך עם הצדיקים! תחבר עצמך עם נשמות ישראל הקדושים! תשמע אילו דברי חיזוק, הכוונה והדרכה לחיים, תזכה לקבל חיות חדשה, טעם אחר בחיים!**

ואפילו שהגעת אל זה הצדיק, והוא לא "עף בשמים"... "מגלה אותות ומופתים"... כי את זה בני אדם אוהבים, שיש צדיק שהוא "בעולמות העליונים" וכו', עושה פלאים וכו', אבל יש לך איזה משהו לקבל ממנו - למה שלא תחבר עצמך ג"כ אליו?...

ובזה מוצאים אנו נקודה מעניינת בפרשת השבוע: אדם שהיה לו נגע צרעת, ועובר את כל תהליך הטהרה ע"י הכהן, הוא נקרא "האיש **הַמִּטַּהֵר**", ואולם הכהן המטהרו נקרא "**הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר**", הבה ונתבונן: מהו ההבדל בין האיש "**הַמִּטַּהֵר**" אל הכהן "**הַמְטַהֵר**"? נקודה אחת קטנה: אצל האיש "**הַמִּטַּהֵר**" יש חיריק

תחת המ״ם, ואצל הכהן ״הַמְטַהֵר״ יש שו״א תחת המ״ם, נמצא א״כ שההבדל ביניהם הוא רק בנקודה אחת קטנה.

וזה הלימוד הטמון פה: אותו כהן צדיק, יש לו נקודה אחת לכל הפחות יותר ממך? תבטל עצמך אליו ותזכה להיטהר על ידו! הרי ברור לך שיש לו מה 'למכור' לך, אתה לא יודע את הכל ומבין את הכל וכו', נקודה אחת קטנה בוודאי יש לו יותר ממך, א״כ למה שלא תבטל עצמך ותקבל?! מדוע תישאר בבית ולא תבוא להתחזק ולהתעורר ולהתחדש?!...

הס״מ מנסה בכל כוחו לרחק את האדם מהצדיק, והוא כמו נחש שבא ונותן נשיכה לאדם[א], הוא בא אליו עם כל מיני הסתות: ״הרי זה מאוחר עכשיו בליל שבת... איך תלך בכזאת שעה? אתה עייף״... ועוד יש לו כל מיני חשבונות: ״אתה צריך לקום מוקדם לתפילה... איך תבוא בשעה כזאת מאוחרת?!״... ולמעשה כל היום אח״כ הוא רק מתגלגל וכו' ומאומה לא עלתה בידו...

משא״כ אם היה זוכה באמת לבוא ולהתקבץ יחד, לקבל לימודים נפלאים, דברי חיזוק, לחדש את עצמו ולשמוח ביהדותו, יראה שהצדיק הוא לא נושך... לא כמו הנחש הנ״ל שנותן לאדם את נשיכותיו הטמאות, אלא הצדיק רק רוצה בטובתך הנצחית, אם יזכה להחדיר זאת עצמו, אזי היה זוכה אט אט להסיר מעליו את הנגע - נְגִיעוּת עצמו, ולזכות לקבל **סדרי טהרה** עליונה לנפשו, רוחו ונשמתו, ולזכות לחיים טובים.

הקב״ה יעזור לנו שנזכה באמת לקבל את לימודי הצדיקים, ולהיות מקורבים עליהם, וכך לזכות לטהרה עליונה ולהיות הכי מאושרים בזה ובבא לנצח!

***

א. כי דרכו של הנחש שלא רואים מיד את התוצאות המרות של הנשיכה, אלא רק אחר זמן - באם לא מטפלים בזה ח״ו, ועל כן ריבית נקראת 'נשך', כי זו תכונת הריבית, שהאחוזים לקוחים אט אט מן האדם בלי ששם לב, עד שמצטבר לחשבון גדול...

בוקר שבת קדש

בבוקר שבת קודש פרשת תזריע מצורע תשפ"ג, דיבר מו"ר שליט"א דיבורים נוראים ונפלאים בסיפו"מ של רבינו, מעשה ב' – ממלך וקיסר

לשון רבינו ז"ל בסיפורי מעשיות:

בְּתוֹךְ כָּךְ נִזְכְּרָה, שֶׁשָּׁכְחוּ הַשַּׁבַּעַת שָׁם, וְשָׁלְחָה אוֹתוֹ אַחֲרֵי הַשַּׁבַּעַת. וְהָלַךְ לְשָׁם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִמְצֹא הַמָּקוֹם. וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִמְצֹא הַשַּׁבַּעַת. וְהָיָה הוֹלֵךְ לְבַקְּשׁוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, עַד שֶׁנִּתְעָה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לַחֲזֹר. וְהִיא הָלְכָה לְבַקְּשׁוֹ, וְנִתְעֵית גַּם־כֵּן. וְהָיָה הוּא הוֹלֵךְ וְתוֹעֶה, הוֹלֵךְ וְתוֹעֶה. אַחַר־כָּךְ רָאָה דֶּרֶךְ, וְהָלַךְ לְיִשּׁוּב; וְלֹא הָיָה לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת, וְנַעֲשָׂה מְשֻׁרֶת. גַּם הִיא הָיְתָה הוֹלֶכֶת וְתוֹעָה, וְיִשְּׁבָה עַצְמָהּ, שֶׁתֵּשֵׁב אֵצֶל הַיָּם, וְהָלְכָה אֶל שִׂפַּת הַיָּם, וְהָיָה שָׁם אִילָנוֹת שֶׁל פֵּרוֹת, וְיָשְׁבָה שָׁם, וּבְיוֹם הָיְתָה הוֹלֶכֶת אֵצֶל הַיָּם, אוּלַי תִּמְצָא עוֹבְרִים וְשָׁבִים, וְהָיְתָה מִתְפָּרְנֶסֶת מֵהַפֵּרוֹת, וּבַלַּיְלָה הָיְתָה עוֹלָה עַל אִילָן כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נִשְׁמֶרֶת מִן הַחַיּוֹת.

פתח ואמר מו"ר שליט"א: אנחנו אוחזים בסיפור מאבדת בת פתח ואמר מו"ר שליט"א: אנחנו אוחזים בסיפור ממלך וקיסר, שרביז"ל מספר מענין הטבעת שהביא בן המלך לבת הקיסר, והסברנו שהטבעת זה ענין של אמונה, וכמ"ש (תהלים פט, ט) "וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ".

וזהו סוד התפילין, שכורכין הרצועות סביב האמצע, שזה כמו טבעת של אירוסין, ועל כן אומרים אז הפסוקים (הושע ב, כא-כב): "וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי לְעוֹלָם וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בֶּאֱמוּנָה וְיָדַעַתְּ אֶת ה'", כי בזה אדם מארס עצמו כביכול עם הקב"ה.

[היה אחד מאנשי שלומינו ששמעוהו בעת שכרך הרצועות על אצבעו שאמר אז: "מקודשת! מזל טוב!"... וכנהוג בעת שעורכים חופה, כשהחתן שם את הטבעת על יד הכלה, עונים הנוכחים "מקודשת", כי זה עיקר הקנין, שמקדשה עי"ז לו לאשה, ואותו איש מאנשי שלומינו אמר זאת גם על התפילין, כי הוא אותו ענין, כאמור].

כי טבעת הוא ענין של עיגולא וריבועא, וכדאיתא בזוה"ק - וכן מנהג צדיקים, ליקח טבעת לחתן שמקדש כלה - שהיא עגולה מפנים ומרובעת מבחוץ, העיגול הפנימי רמז לאמונה פשוטה ותמימה בו יתברך,

שאדם מאמין בהקב״ה ויודע שהכל ממנו יתברך, וע״י שזוכה להיות חזק בזה - סוף כל סוף זוכה להגיע ל׳ריבועא׳, רמז לד׳ אותיות שמו של הקב״ה, היינו שזוכה לדביקות הקב״ה.

ועל כן בתפילין הלכה למשה מסיני שיהיו מרובעות מבחוץ [כך היא ההלכה, שהרוחב והאורך יהיו מרובעים שווה בדיוק (הגובה לא משנה, אך האורך והרוחב מוכרח שיהיה מדויק אותו הדבר)], כי זהו סוד עיגולא וריבועא, כי הפרשיות בפנים הן מונחות בעיגול, אך מבחוץ זה ריבוע, רמז לדביקות הקב״ה, ועל כן התפילין הן סימן על דביקות (ליקו״מ ח״א סי׳ לח).

מספר רביז״ל: **בְּתוֹךְ כָּךְ נִזְכְּרָה, שֶׁשָּׁכְחוּ הַטַּבַּעַת שָׁם**, וצריכים מאד להישמר מזה, שאדם לא יאבד את חוזק אמונתו, ויהיה חזק מאד בתפילה והתבודדות, כי אמונה ותפילה חד הם, וע״י ההתבודדות אדם זוכה ״לא לשכוח את הטבעת״ - זו האמונה הקדושה כנ״ל, אלא הוא תמיד מחזק עצמו באמונה, ויודע ועד שכל מה שעובר עליו זה מאיתו יתברך בהשגחתו הפרטי פרטית.

בחור - שמתעכבת ישועתו מלבוא לעת עתה, אל לו ליפול בדעתו כלל וכלל, אלא ימשיך ביתר שאת בהתמדת התורה ובהקפדה על תפילה ודרך ארץ, ואל יחשוב שהנה רוב חבריו כבר התחתנו, ושכחו ממנו וכו׳, כי אם הוא זוכה להיות מקורב לצדיק - הצדיק לא יניח אותו שיישאר לבדו ח״ו, וסוף כל סוף יזכה לישועה, וכשיזכה שתבוא ישועתו זו תהיה ישועה שהוא לא חלם עליה מעולם... ואדרבה, עתה יראה שכל העיכוב שהיה עד עכשיו - היה אך ורק לטובתו, ואם היה דוחק את השעה - היה מפסיד זאת...

את השכל הזה מקבלים מהצדיק, העיקר שלא מאבדים את הטבעת, זוכרים תמיד מאמונה, ואיך? ע״י שחזקים בתפילה!

וזה סוד הטבעת שהיתה לשלמה המלך, ועליה אותיות ג׳ז״י׳, שהוא ר״ת ג׳ם ז׳ה י׳עבור, וכל פעם שעבר על שלמה המלך איזו צרה [כמבואר בתנ״ך כמה עבר על שלמה המלך], הוא הביט באותה הטבעת והיה מקבל חיזוק עצום לדעת שגם זה יעבור, מה שעובר עלי עכשיו הוא זמני, וזה יחלוף ויעבור ואשכח מזה, העיקר שאתחזק ולא אפול בדעתי, ואאחוז חזק בטבעת של אמונה כנ״ל, שזהו ענין הטבעת של שלמה המלך, הכל

אותו ענין של התחזקות באמונה פשוטה לדעת שהקב"ה הוא מסובב כל הסיבות, ובוודאי מה שנראה לי לעת עתה כרע [מה שבאמת הכל הוא טוב] - סוף כל סוף זה יתהפך לטוב כ"כ גדול שלא שיער ותאר בדעתו מעולם.

וְשָׁלְחָה אוֹתוֹ אַחֲרֵי הַטַּבַּעַת. וְהָלַךְ לְשָׁם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִמְצֹא הַמָּקוֹם. וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִמְצֹא הַטַּבַּעַת. וְהָיָה הוֹלֵךְ לְבַקְּשׁוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, עַד שֶׁנִּתְעָה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לַחֲזֹר. וְהִיא הָלְכָה לְבַקְּשׁוֹ, וְנִתְעֵית גַּם־כֵּן. וְהָיָה הוּא הוֹלֵךְ וְתוֹעֶה, הוֹלֵךְ וְתוֹעֶה, כי כשאין לאדם את הטבעת - האמונה הקדושה, תפילה והתבודדות, הוא הולך ונתעה, כי הוא מאבד את הדרך האמיתית, דרך הקדושה, ובעיקר כנ"ל זה סובב והולך על בחור שמתעכב יום ישועתו, שזה מה שרביז"ל מספר פה, שהם נתעו כל אחד בדרכו, ואבדו אחד את השני, שכך הוא אצל בחור - חושב "מתי כבר אתחתן", בחורה חושבת "מתי אזכה להתחתן", והם עדיין לא מצאו אחד את השני, אבל העיקר להחזיק מעמד ולא לאבד ח"ו את הטבעת הקדושה!

אַחַר־כָּךְ רָאָה דֶּרֶךְ, וְהָלַךְ לְיִשּׁוּב; וְלֹא הָיָה לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת - מה פירוש "לא היה לו מה לעשות"?! איך יכול להיות שאין לך מה לעשות? תתפוס נקודות טובות, תמלא את היום שלך עם דברים טובים, הרי בטלה זה הדבר הכי גרוע רח"ל!

וזה לימוד לאותו בחור שעדיין לא זכה למצוא זיווגו, שהנה כשהיה יותר צעיר, אזי עבד עבודתו בהתלהבות, ויצא לו שם טוב שהוא מתמיד בתורה, מתפלל התפילות הקבועות, מתנהג בדרך ארץ גדול, אך כשמתבגר וחושב שהוא כבר "זקן" מחמת שהתחתנו רוב חבריו, אזי יכול להיות התרשלות מצידו בעבודתו, אבל צריך אז לשמור מאד מזה, כי זה יכול לגרום שכל השם-טוב שהיה לאותו בחור - הולך ומתפוגג, מחמת שמתרשל מעבודתו, אבל עליו לראות שאדרבה, עתה יתחזק ביתר שאת וביתר עוז, ויראה שיקבל כזאת ישועה נפלאה שלא תאר ולא שיער כלל וכלל.

אך אותו בן המלך לא זכה לזה, ואיבד את הטבעת, ועל כן "לא היה לו מה לעשות", **וְנַעֲשָׂה מְשָׂרֵת** אצל איזה אדם, במקום לזכות לדברים כ"כ נפלאים.

גַּם הִיא הָיְתָה הוֹלֶכֶת וְתוֹעָה, וְיִשְׁבָה עַצְמָהּ, שֶׁתֵּשֵׁב אֵצֶל הַיָּם - היא היתה

קצת יותר חכמה, וישבה עצמה שתלך היכן שהיו מקודם - אצל הים, **וְהָלְכָה אֶל שְׂפַת הַיָּם** - רמז לים החכמה. **וְהָיָה שָׁם אֵילָנוֹת שֶׁל פֵּרוֹת, וְיָשְׁבָה שָׁם, וּבַיּוֹם הָיְתָה הוֹלֶכֶת אֵצֶל הַיָּם, אוּלַי תִּמְצָא עוֹבְרִים וְשָׁבִים, וְהָיְתָה מִתְפַּרְנֶסֶת מֵהַפֵּרוֹת** שהיתה מוכרת לעוברים ושבים, שזה ענין של עשיית צדקה וחסד.

כמה יפה לאדם שהוא עושה חסד עם הזולת, והוא מוכן ומזומן תמיד לעשיית צדקה וחסד ! הנה ב״ה זכינו לארגוני צדקה וחסד שעל ידי קהילתנו הקדושה, וכמה צריכים לשמור שלא תהא שום התרשלות בעניין השותפות וההתנדבות הקדושה בזה, הן בבית התבשיל - כולנו שמענו ממוהרא״ש הקדוש שאמר שזה החיים שלו ! והן ב״זכרון חיה״ - שצריכים כח אדם בהכנת האוכל, וכן בהסעות לבתי רפואה, איזה קידוש ה׳ זה עושה ! וכמה זכות לאדם שמטה כתף לעזור ולתמוך בזה, שהגברים יראו לחזק את נשותיהם על כך, ליקח יום או יומיים בשבוע כדי לעזור בעשיית צדקה וחסד, בלתי ניתן לשער ולתאר גודל מעלת העניין הזה !

וּבַלַּיְלָה הָיְתָה עוֹלָה עַל אִילָן כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נִשְׁמֶרֶת מִן הַחַיּוֹת - האילן זה הצדיק (תיקוני זוהר תיקון ו), וכשאדם זוכה לעלות על האילן היינו להתקרב אל הצדיק, הוא זוכה להישמר מכל מיני חיות רעות, שזה כלל המחשבות רעות שיש לאדם, ואפילו שאצלו בחינת לילה - חושך ומר לו מאד, אבל הוא מחזיק מעמד היטב בכל אשר עובר עליו, כי זוכה לעלות אל האילן הקדוש - הצדיק האמת, וכך עשתה בת הקיסר, כי זו העצה לאדם שמחכה על ישועתו - לענייניו בחור שמחכה לשידוך, אם אתה סמוך אצל הצדיק אין לך מה לדאוג, אתה לא תישאר בחוץ, סוף כל סוף תזכה לישועה שלימה, רק תחזיק מעמד ותראה נפלאות.

יזכנו הקב״ה להיות קרובים וסמוכים תמיד אצל הצדיק, ולקבל כל לימודיו ועצותיו, ולזכות לחיים טובים.

***

לכל ענייני הגיליון
ולהשתתפות בהדפסת ספר "דרכי איש" חלק א׳:
s0584563404@gmail.com

<u>להשלמת הגיליון מובא קובץ "הכנה לפסח"</u>

(מתוך ספר "דרכי איש" ח"א אות "שבת הגדול")

מו"ר שליט"א אמַר, שֶׁחֲשִׁיבוּת יְתֵרָה יֵשׁ לַ'הֲכָנָה לְמִצְוָה', וְלֹא שֶׁאָדָם פִּתְאוֹם בָּא וְ"נוֹפֵל" לְתוֹךְ הַמִּצְוָה, אֶלָּא מֵכִין עַצְמוֹ מִקֹּדֶם לִקְרַאת הַמִּצְוָה, וּבִפְרָט קֹדֶם חַג הַפֶּסַח, שֶׁרַבּוּ הִלְכוֹתָיו מְאֹד. עַל כֵּן נָבִיא כָּאן כַּמָּה נְקֻדּוֹת חֲשׁוּבוֹת שֶׁעוֹרֵר אוֹתָנוּ מו"ר שליט"א, שֶׁעַל יָדָן נוּכַל לְהָכִין עַצְמֵנוּ כָּרָאוּי לִקְרַאת הֶחָג הַקָּדוֹשׁ הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְשֶׁנִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת קְדֻשַּׁת הֶחָג בֶּאֱמֶת:

א. צְרִיכִים מְאֹד לַעֲזֹר בְּנִקְיוֹנוֹת הַבַּיִת לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח, וְלִתֵּן יָד בְּכָל מַה שֶּׁצְּרִיכִין, וּמַה שֶּׁאָנוּ רוֹאִים שֶׁהַנָּשִׁים מְדַקְדְּקוֹת מְאֹד בְּעִנְיַן הַנִּקְיוֹנוֹת, הֲלֹא אִיתָא (סוֹטָה יא:): "**בִּזְכוּת נָשִׁים צִדְקָנִיּוֹת נִגְאֲלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם**", עַל כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁהֵן מְדַקְדְּקוֹת כָּל כָּךְ בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ, וְהַבַּעַל צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁיִּהְיֶה לְעֵזֶר לָאִשָּׁה, וְהַכֹּל עִם שָׁלוֹם וְאַהֲבָה, וּכְשֶׁהָאִשָּׁה שׁוֹאֶלֶת הַאִם דָּבָר מְסֻיָּם כְּבָר נָקִי כִּדְבָעֵי, עָלָיו מִיָּד לַעֲנוֹת שֶׁזֶּה נָקִי הֵיטֵב, וּלְשַׂבְּחָהּ עַל כָּל טִרְחָתָהּ הַמְּרֻבָּה לִקְרַאת הֶחָג; זוֹ הַהֲכָנָה הָרִאשׁוֹנָה הַמְכֻרַחַת לִקְרַאת פֶּסַח.

ב. הֲכָנָה חֲשׁוּבָה נוֹסֶפֶת, זֶהוּ הַמְקֻבָּל בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל (וְאִיתָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ רֵישׁ הִלְכוֹת פֶּסַח בְּדִבְרֵי הָרַמ"א): **מָעוֹת חִטִּים - קְמְחָא דְּפִסְחָא**, שֶׁאָדָם יִתֵּן מֵהוֹנוֹ בִּשְׁבִיל הָאַחֵר; הִנֵּה אֲנַחְנוּ מְכִינִים עַצְמֵנוּ לִקְרַאת הֶחָג בְּכָל מַה שֶּׁצְּרִיכִים, אַךְ בְּאוֹתוֹ זְמַן מְכִינִים אָנוּ גַּם כֵּן אֶת כְּלָל אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַחַד אִתָּנוּ, וְזֹאת עַל יְדֵי שֶׁאָנוּ מִשְׁתַּדְּלִים לַעֲשׂוֹת כְּכָל יְכֹלְתֵּנוּ שֶׁיִּהְיֶה הוֹצָאוֹת הֶחָג בְּשֶׁפַע גַּם לִשְׁאָר עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְכָךְ יְכוֹלִין לְהַכְרִיז בְּעֵת עֲרִיכַת הַסֵּדֶר הַקָּדוֹשׁ: "**כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל, כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח**", כִּי כְּשֶׁאוֹמְרִים זֹאת בְּלֵיל הַסֵּדֶר בְּעֵת שֶׁהַדְּלָתוֹת סְגוּרוֹת וְהַחַלּוֹנוֹת אֲטוּמִים, מַה זֶּה יוֹעִיל לָאָדָם הָרָעֵב שֶׁנִּמְצָא בַּחוּץ? וְכִי הוּא שׁוֹמֵעַ בְּכָלָל מָה אַתָּה אוֹמֵר?... מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמַּכְרִיזִין עַצְמוֹ מִקֹּדֶם, וּמִשְׁתַּתֵּף בְּהוֹצָאוֹת הֶחָג יַחַד עִם הַשֵּׁנִי, וּמַעֲנִיק מֵהוֹנוֹ בִּשְׁבִיל הָאַחֵר, כַּמָּה נִפְלָא שֶׁיּוֹשֵׁב אַחַר כָּךְ בְּלֵיל הַסֵּדֶר וּמַכְרִיז בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב: "כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל, כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח", כִּי זְכָה גַּם אֶת הָאַחֵר בְּשֶׁפַע קֹדֶשׁ לְכִבּוּד הֶחָג, אַשְׁרֵי לוֹ!

ג. כְּתִיב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ" – בַּחַג צְרִיכִין לְשַׂמֵּחַ, וְאֵיךְ? אִיתָא בַּגְּמָרָא (פְּסָחִים קט:): "תְּנוּ רַבָּנָן, חַיָּב אָדָם לְשַׂמֵּחַ בָּנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ בָּרֶגֶל, שֶׁנֶּאֱמַר: וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ, בַּמֶּה מְשַׂמְּחָם? בְּיַיִן, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֲנָשִׁים בָּרְאוּי לָהֶם וְנָשִׁים בָּרְאוּי לָהֶן, אֲנָשִׁים בָּרְאוּי לָהֶם – בְּיַיִן, וְנָשִׁים בָּרְאוּי לָהֶן – בְּמַאי? תָּנֵי רַב יוֹסֵף, בְּבָבֶל בְּבִגְדֵי צִבְעוֹנִין, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּבִגְדֵי פִּשְׁתָּן מְגוֹהָצִין", עַל כֵּן זֶהוּ חֵלֶק בִּלְתִּי נִפְרָד מֵהַהֲכָנָה שֶׁל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ, לִדְאֹג שֶׁיִּהְיֶה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת מַה שֶּׁצָּרִיךְ, "אֲנָשִׁים בָּרְאוּי לָהֶם וְנָשִׁים בָּרְאוּי לָהֶן", כַּמָּה חָשׁוּב לְהַשְׁפִּיעַ שֶׁפַע קֹדֶשׁ לִכְבוֹד הֶחָג, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין שֶׁנִּשְׁפָּע הַשֶּׁפַע מִלְמַעְלָה; אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינֶנּוּ קַמְצָן בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא דּוֹאֵג כָּרָאוּי לִבְנֵי בֵיתוֹ, וּבְוַדַּאי יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה שְׁלֵמָה וַאֲמִתִּית בַּחַג הַקָּדוֹשׁ.

ד. **"הִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה וּגְדוֹלָה מִן הַכֹּל"** (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן כה), וּבְוַדַּאי בַּהֲכָנָה לִקְרַאת חַג הַפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ, כַּמָּה רָאוּי לָאָדָם לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת הֶחָג בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, וְיִזְכֶּה לְהִזָּהֵר מִמַּשֶּׁהוּ חָמֵץ בְּפֶסַח, וּלְקַיֵּם אֶת כָּל מִצְוֹת הֶחָג בְּשִׂמְחָה וּבְהִדּוּר, וְלִכְלֵל בַּתְּפִלָּה גַּם כֵּן אֶת שְׁאָר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזּוֹ נִקְרֵאת "תְּפִלָּה בְּצִבּוּר" (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א, סִימָן נה), וְכָל הַמַּרְבֶּה הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח.

ה. לְמוּד הִלְכוֹת הֶחָג הוּא מֵהַהֲכָנוֹת הַנִּחוּצוֹת בְּיוֹתֵר, וְלָכֵן כַּמָּה יָפֶה הוּא הַמִּנְהָג שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁבְּשַׁבָּת הַגָּדוֹל דּוֹרֵשׁ הָרַב מֵעִנְיְנֵי הִלְכוֹת הֶחָג, וּבִפְרָט מֵהַהֲלָכוֹת לְמַעֲשֶׂה, שֶׁהֵן חֲשׁוּבוֹת וּנְחוּצוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, כְּדֵי שֶׁיֵּדַע לְהִתְכּוֹנֵן הֵיטֵב בְּכָל עִנְיְנֵי הַכְשָׁרַת הַכֵּלִים וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן לְהָכִין עַצְמוֹ בַּהֲכָנָה דְּרָבָּה לִקְרַאת "לֵיל הַסֵּדֶר"; אַשְׁרֵי הַמִּתְכּוֹנֵן כָּרָאוּי לְחַג כֹּה קָדוֹשׁ וְנִפְלָא, וְזוֹכֵר הֵיטֵב שֶׁכָּל מִצְוַת סִפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא לְקַיֵּם (שְׁמוֹת יג, ח) "וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ", לְסַפֵּר לַיְלָדִים כְּפִי דַּרְגָּתָם וַהֲבָנַת שִׂכְלָם אֶת כָּל עִנְיְנֵי הַשִּׁעְבּוּד, וְהַגְּאֻלָּה מִמִּצְרַיִם, לְהַמְחִישׁ לָהֶם אֶת הַכֹּל כְּפִי בְּחִינָתָם וְעִנְיָנָם, וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֶת הַשִּׂמְחָה שֶׁל הֶחָג, אֵיךְ שֶׁזּוֹכִים לְקַיֵּם מִצְוֹת ה' מִתּוֹךְ שִׂמְחָה אֲמִתִּית, וּלְהִשָּׁמֵר מִכָּל מִינֵי כַּעַס וּקְפִידוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה לִזְכּוֹת לְחַג שָׂמֵחַ וְכָשֵׁר, מָלֵא בְּהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, אָמֵן וְאָמֵן!

פֶּסַח כָּשֵׁר וְשָׂמֵחַ!